

Rasspecifik avelsstrategi för *-Sussex Spaniel-*

Fastställd av SKK år 2025

Ingår i Svenska Kennelklubbens organisation

Innehåll

Inledning.....	3
Regler och rekommendationer för uppfödare och hanhundsägare.....	4
Historik.....	4
Population.....	5
Nuläge.....	5
Mål.....	6
Handlingsplaner.....	6
Funktionsegenskaper.....	6
Nuläge.....	6
Mål.....	7
Handlingsplaner.....	7
Vardagsmentalitet.....	7
Nuläge.....	7
Mål.....	7
Handlingsplaner.....	7
Hälsa.....	8
Nuläge.....	8
Mål.....	9
Handlingsplaner.....	9
Exteriör.....	9
Nuläge.....	9
Mål.....	9
Handlingsplaner.....	9
Källförteckning.....	9
Bilagor.....	10
Utlåtande RAS 2018.....	10

Inledning

År 2001 beslutade SKK:s Kennelfullmäktige att det för varje ras ska finnas en rasspecifik avelsstrategi, RAS. Denna ska innehålla rasens historia, nuläge och ge tydliga mål för framtiden.

RAS är ett kontinuerligt arbete för att främja kvalitetsutveckling inom rasen, med uppföljning och utvärdering varje år. Revidering skall ske vart femte år om inget oförutsett gör att det behöver göras tidigare eller senareläggas.

Detta uppdrag har de flesta rasklubbar åtagit sig att genomföra, vilket även gäller för rasklubbarna inom Svenska Spaniel och Retriever Klubben (SSRK). Då sussex spaniel inte har haft någon aktiv rasklubb sedan många år, och ej heller ser ut att få en sådan under överskådlig tid, har RAS tagits fram och reviderats av SSRKs avelskommitté.

Vid föregående revidering av RAS bedrevs ingen avel i Sverige. Sedan dess har fyra uppfödare haft valpkullar. För att förankra denna utgåva har dessa, samt andra avelsintresserade sussex spaniel ägare inbjudits till dialogmöte.

Revisioner

Version	Fastställd
Första utgåvan	2008
Andra utgåvan	2018
Tredje utgåvan	2025

Regler och rekommendationer för uppfödare och hanhundsägare

Sussex spanieln har en mycket liten avelsbas, det föds få valpar i Sverige och övriga världen.

Det viktigaste målet i avelsarbetet för en så numerärt liten ras som sussex spaniel är att motverka minskning av den genetiska variationen, samtidigt skall aveln ske på ett sådant sätt att den följer SKKs grundregler och gällande lagstiftning.

Därutöver bör prioritering av förbättrad ledstatus avseende höftleder prioriteras.

Historik

Av namnet, sussex spaniel, kan man härleda rasens ursprung till de sydvästra regionerna av England, närmare bestämt Sussex området. Det finns beskrivningar av att det fanns behov av en stark och målmedveten hund som kunde ta sig igenom den tjocka vegetation som fanns på området. Sussex spaniel med sina korta ben och starka långa och muskulära kropp var väl hopkommen för uppgiften.

Rasens ursprung är inte helt klarlagd och det finns olika beskrivningar om hur den vuxit fram. En av dessa beskrivningar omfattar Mr Fuller som 1795 på Rosehill Park Kennel fick fram den speciella gyllene bruna färgen. Mr Alber Reif var ansvarig för kennelverksamheten på godset och när Mr Fuller avled fortsatte han med aveln under ca 40 år.

Genom årtionden har intresset för rasen gått upp och ned och den har varit beroende av eldsjälar för att överleva. Den blev särskilt sårbar under andra världskriget, det finns uppgifter om att det endast fanns 5 individer kvar vid krigsslutet. Mrs Joy Freer, kennel Fourclovers var vid tidpunkten en av de eldsjälar som bestämt sig för att rädda den ras som hon höll så högt. Hennes arbete visade sig vara väldigt värdefullt för rasens fortlevnad. Än idag är genpoolen ytterst begränsad i alla delar av världen. I Storbritannien räknas rasen till de så kallade vulnerable breeds, det vill säga inhemska raser med alltför få registreringar för att de ska anses kunna hålla en tillräckligt stor avelsbas.

Den första sussex spanieln i Sverige var hanhunden Quettadene Dougal som kom i slutet av 60-talet. Han var en import från England. I början 70-talet följdes han av tiken Melana of Fourclovers, också hon från England. 1972 registrerades den första kullen i Sverige efter dessa två hundar.

Rasen har hållit sig på en numerärt låg nivå i Sverige. Den nådde sin höjdpunkt under 90-talet då det registrerades upp till fem kullar årligen. Sedan millenniumskiftet har registreringarna återigen dalat. Mellan 1990 och 2017 har totalt 256 valpar registrerats. Under de senaste fem åren, 2018 – 2023 har det registrerats 27 hundar

Rasen hade en aktiv rasklubb under 1990-talet, den lades vilande 2001.

I hemlandet bildas Sussex klubben bildades 1924. Klubben är fortfarande aktiv om än med få medlemmar.

Population

Nuläge

Sussex spanieln har alltid varit en numerärt liten ras. Under de senaste 10 åren har det fötts 16 valpar ur 6 kullar i Sverige. Totalt har 4 hanar och 5 tikar använts i avel. Den genomsnittliga kullstorleken har varit 3,5 valpar.

Därutöver har 14 hundar importerats från sex länder.

Tabellen nedan visar hanar och tikar som haft avkommor 2014 – 2024

	Antal kullar 2014 - 2023	Antal avkommor födda i Sverige 2014 - 2024	Totalt antal registrerade avkommor inklusive importer
Hanar			
Pelydryns Flaming Star	3	9	12
Higgins Boysson Bohemia	1	6	6
Norriss Northern Style	1	5	5
Minnunnewah of Yachtman's Lodge	1	1	1
Hastings Boysson Bohemia	1	4	4
Meggamooch Ulysses	1	5	5
Tikar			
Lexxfield Tekla	2	3	3
Valentina Iz Valley Wins	1	6	6
Labry Berry O Sole Mio	1	6	6
Debora Boysson Bohemia	1	5	6
Pelydryns Amazin Grace	1	1	1
Primetime Moonstone	1	4	4
Pelydryns Silje	1	5	5

Tabellen nedan visar varifrån hundar importerats mellan 2014 – 2024

Land	Antal
Danmark	5
Ryssland	3
Vitryssland	3
USA	2
Tjeckien	2
Storbritannien	1

Tabellen nedan visar registreringar under perioden 2014 - 2024

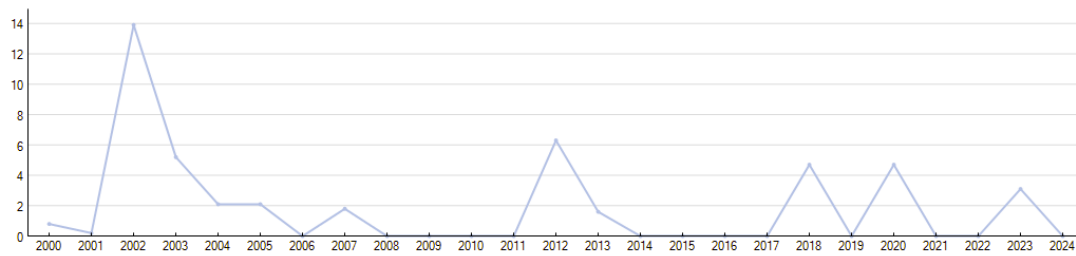
Antal reg/år	2014	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tikar (varav importer)	2	2 (2)	1	0	7 (2)	3 (3)	0	5	6 (1)
Hanar (varav importer)	3	1 (1)	1 (1)	3 (3)	4 (1)	1 (1)	1	1	5 (1)
Totalt	5	3 (3)	2 (1)	3 (3)	11 (3)	4 (4)	1	6	11 (2)

Sussex spaniel i Sverige har alltid varit beroende av importer och inavelsökningen i de olika kullarna har varierat starkt över tid. Sedan 2013 har en kull fötts med en beräknad inavelsökning över 6,25 %, övriga kullar har legat under 5 %.

Diagrammet nedan visar genomsnittlig inavelsökning per år från 2000

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Inavelsgrad	0,8 %	0,2 %	13,9 %	5,2 %	2,1 %	2,1 %	-	1,8 %	-	0 %	-	-	6,3 %	1,6 %	-	-	-	-	4,7 %	-	4,7 %	-	0 %	3,1 %	0 %

Rasens genomsnittliga inavelsgrad. Beräknad över 5 generationer.

Inavelsökning – kullar födda 2000 och senare

Mål

Målsättningen är att fortsatt använda så många individer som möjligt i avel.

Handlingsplaner

Att inte överanvända enskilda avelsdjur, tik som hane.

Att eftersträva en så låg inavelsökning som möjligt i varje enskild kombination

Att importera så obesläktade hundar som möjligt.

Att i avel använda rastypiska individer avseende mentalitet, jaktgenskaper och exteriör.

Funktionsegenskaper

Nuläge

Sussex spaniel är liksom de övriga spanielraserna en stötande jakthund. Den har liksom många av de övriga spanielraserna levt i skuggan av cocker spaniel och engelsk springer spaniel då det har kommit till den jaktliga populariteten. Emellertid framhålls att det är en stabil och stadig hund och enligt rasstandarden ska den skilla under jakt.

På dagens jaktprov är avgivande av ljud ett diskvalificerande fel vilket sussex spaniel skulle per automatik vara förfördelad av i de fall det är ett naturligt sätt för dem att arbeta på. Rasen är en stötande och apportrande fågelhund. Rasen får till skillnad mot övriga spaniels ge ifrån sig enstaka skall. Fram till 2000 kunde man se sussex spaniel på jaktproven i Sverige.

Mål

Att bevara de för rasen karakteristiska egenskaper, som har sin grund i dess jaktliga ursprung.

Handlingsplaner

Att följa utvecklingen av Funktionsbeskrivning spaniel för att på sikt överväga använda det för utvärdering av funktionella egenskaper.

Vardagsmentalitet

Nuläge

Sussex spaniel ska vara aktiv, energisk och vänlig. Aggressivitet är absolut inte önskvärt.

Eftersom rasen är numerärt liten finns inte tillräckligt underlag för att ta fram statistik för sussex spaniel utifrån MH eller BPH.

Under åren har endast två hund startat på MH och fyra hundar på BPH.

Mål

Att bevara sussex spanieln goda mentalitet.

Handlingsplaner

Att uppfödarna håller kontakt med sina valpköpare och följer upp hur hundarna fungerar i vardagen.

Hälsa

Nuläge

Höfter

För att registrera sussex spanielvalpar i Svenska Kennelklubben krävs att det finns känt höftledsstatus för föräldradjuret.

Totalt har 62 individer HD röntgats sedan nya system infördes 2000. Under perioden från 2014 till januari 2024 är 26 hundar HD röntgade

Diagnoserna har varit fördelade enligt nedan:

Diagnos	Samtliga diagnoser		varav röntgade från 2014 och senare	
	Totalt antal	%	Antal	% andel
A	2	3,2	0	-
B	7	11,3	3	11,5
C	22	35,5	7	26,9
D	18	29,0	10	38,5
E	13	21,0	6	23,1

Utifrån statistiken kan man utläsa att ledstatusen är något sämre under de senaste 10 åren jämfört med hela perioden. Med så pass få individer är det dock svårt att dra några slutsatser, då enstaka individers resultat har stor påverkan.

Enligt SKKs policyuttalande avseende HD är det inte förenligt med grundreglerna att använda hundar med HD-grad E i avel, eller att para hund med HD-grad D med annat än hund graderad som A eller B alternativt i parningskombination där HD-index är större än 100.

Med rasens ledstatus innebär det en stor begränsning i valet av avelsdjur.

Armbågar

Sedan 1990 har 18 hundar ED röntgats, varav 1 haft anmärkning av den lindrigaste graden. Av det kan man dra slutsatsen att ED inte är något problem i rasen.

Ögon

Sedan nya ögonprotokollet infördes har fem hundar undersökts, tre av dessa har öga UA, en är diagnosticerad med ektropion och en med persisterande hyaloidkärl.

Ser man över en längre tidsperiod är 23 individer undersökta från 1990 enligt gamla protokollet, samtliga med diagnosen öga UA.

Internationellt

Hälsoproblem som omnämns i England och USA är framförallt HD.

Avelsrekommendationen i England är att föräldradjuren rekommenderas ha känd HD status.

Mål

Att långsiktigt förbättra rasens HD-status

Handlingsplaner

Att aktivt söka efter hundar med bra höftledsstatus som kan användas i avel.

Att uppmuntra till att fler hundar röntgas.

Exteriör

Nuläge

Sussex spanieln är med sin idealvikt på ca 23 kg och mankhöjd på cirka 38 – 41 cm en relativ tung och lågställd hund. Rasen var tidigare listad i SRD, men har avförts sedan föregående version av RAS.

I Storbritannien återfinns rasen på Breed watch under kategori 1 – *“Currently no points of concern specific to this breed have been identified for special attention by judges, other than those covered routinely by The Kennel Club's breed standard.”*

Mål

Att bibehålla en sund exteriör

Handlingsplaner

Att fortsätta avla på rastypiska individer utan exteriöra överdrifter.

Källförteckning

Norrblom, J. 2023. Rasdata, Statistik. <http://www.rasdata.nu/sussex.htm>

Spiotta – DiMare, Loren. 1999. The Sporting Spaniel Handbook. New York: Barrons.

Svenska Kennel Klubben. 2018. SKK – Avelsdata. URL: <http://skk.se/avelsdata>

The Sussex Spaniel Association. 2007. URL: <http://www.sussexspaniels.org.uk/>

Bilagor

Utlåtande RAS 2018

Utlåtande över RAS för sussex spaniel.

Undertecknad har på uppdrag av SKK/AK granskat SSRK:s förslag till reviderat RAS för sussex spaniel.

Ingen avel av denna ras bedrivs för närvarande i Sverige utan endast ett fåtal importörer står för nyregistreringarna. Inte heller finns det någon aktiv rasklubb utan specialklubben SSRK ansvarar för rasen och har reviderat RAS.

Det är ett ambitiöst RAS som redovisar rasens intressanta historia och jaktliga egenskaper.

Rasens situation i England beträffande bl.a. hälsa ger riktlinjer för bedömning av detta även i Sverige.

Man konstaterar att populationen är mycket liten även i rasens hemland och den största utmaningen i avelsarbetet är att inte utarma rasen på genetisk variation.

I strategierna ges riktlinjer om hur avel i små populationer ska bedrivas.

Mariefred 20180716

Elisabeth Rhodin